

ZOMBOR és VIDÉKE.

A BÁCS-BODROGH MEGYEI EGYESÜLT ELLENZÉK HIVATALOS POLITIKAI KOZLÖNYE.

SZERKESZTŐSÉG:

Grómon- és Zrinyi-utca sarkán, I-ső emelet.

hova minden a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Kéziratok nem adának vissza.

Felbéli szerkesztő:

Dr. MOLNÁR GYULA.

KIADÓHIVATAL:

Oblát Károly könyvnyomdája Zomborban.

hova az előfizetések és minden a lap anyagi részét illető közlemények intézendők és ezek díjai fizetendők. — Hirdetések előre fizetendők.

Előfizetési árak: Egész évre 8 frt — Félévre 4 frt — Negyedévre 2 frt.
Néptanítóknak egész évre 6 frt — Félévre 3 frt — Negyedévre 1,50. — Egyes szám ára 10 kr.

Megjelenik hetenként kétszer:
Vasárnap és csütörtökön.

Városaink törekvése.

Szabadka szab. kir. város. — mint Bács-Bodrogh megye legnagyobb városa. — mint területre nézve az ország harmadik városa, — ujabban azt a nemes, dicsőretreméltó célt tűzte ki maga elé, hogy megyénk székhelye oda tévessék át.

Nemes és dicsőretreméltó ez a cél, — mert vég-eredményében hivatalos volna Szabadkát megérdemelt magas nívóra emelni, azt közigazdasági, — sőt kulturális szempontból is nagyobb jelentőségű tényezővé tenni, — átalán pedig az ipar- és kereskedelmet magasabb virágzásra indítani.

Szabadkának tehát igaza van, ha a megye székhelyének, sőt az adó és tanfelügyelőségnek odaváló átételét is fölvetve újabb haladási programjába.

S igaza van minden városnak, a mely a saját leg-szentebb érdekeiért sikra száll, — a melynek van haladási programja, kitűzött célja, melyet következetesen elérni törekszik.

Ezen célok nem valósíthatók meg másként, mint a jogosság és méltányosság latbavetésével.

S Szabadkának erős küzdelme lesz e célja érdekében, sőt egyelőre a győzelem reménye nélkül; mert ez idő szerint ezek az ő nemes óhajai számos akadályba ütköznek, melyek között a legelső s legegyszerűbb, de azért nem kevésbé megvívhatatlan az, hogy maga a megye egy cseppet se akar Szabadkára menni s egészen jól érzi magát Zomborban.

Mindegy! A cél azért ki van tűzve s Szabadka meg fog tenni mindent, a mit e részben tehet s a jövő fogja megmutatni, mily eredménnyel.

Mi természetszerűleg nagyon nyugodtan alszunk a

miatt, hogy Szabadka nagyratörő tervekkel telíti magát s csupán az jut eszünkbe az eszme-rokonság révén, hogy ugyan mi voltaképpen Zombor sz. kir. város haladási programja?

Van-e Zombornak is valamelyes kitűzött célja, melyért küzd, s melylyel a várost közigazdasági kulturális, ipar és kereskedelmi szempontból emelni akarja?

Tudtunkkal nincs!
Zombor sz. kir. város a tétlenség nyugalmát élvezi. Itt előretörő esznek, kivandó nemes céloknak, hasznos kezdeményezések nem hangznak föl. — Zombor — — jubilálni készül; ezt is titokban, nehogy megtudja „valaki.”

Zombor sz. kir. város nem akar elérni semmit; nem törekszik pl arra, hogy utcáit csatornáztassanak, avagy a gázvilágítás behozassék.

Nem bánja, ha épületei középkori építkezések által elcsúfítottak, — minden szépészeti érzék arzulessapával.

Legyünk azonban igazságosak.
Mégis történik valami Zomborban is.

Magas szellemi roptú hazafiak váltig bizonyítgatják, hogy igenis nem sértő az, ha a szerbeket rácoznak nevezük.

E fölött tudományos disszertációk tartanak köznyilt- és magántereken.

S teszi azt főleg azon helyilap, a mely eltűri, hogy a főispán lajbsurnáljának tartassék, azon főispánának, a ki váltig a nemzetiségek barátjaként szeretné magát föltüntetni.

Pedig azt minden ember, — naiv és nem naiv egyaránt tudja, hogy a megyebeli s városi szerbség ma-

gára nézve e vitatkozást sértőnek tartja, mert minden történeti elavult adat ellenére is a „szerb” elnevezéshez ragaszkodik.

Miért minden áron kimutatni azt, hogy ők „rácz”-ok?
Kire nézve kívánatos ez a történeti tényeken való nyargalás oly dolgok fölött, melyek természetükön fogva kényesek s könnyen félremagyarázhatók!

Miről lesz jó ez a panacea?
Ime, ez az, a miért Zombor lelkesedik.
Pardon! Még egyért.

Itt van a Zombori Magyar Közművelődési Egyesület is.

Majd elfelejtettük!

A nagy reformok.

V.

Sokan vannak, a kik lehetetlenek tartják az igazságszolgáltatás eddigi személyzete apasztását; sőt nagy, — különösen a hivatalnoki seregben azok száma, a kik csak személyszaporítás által véleik az ügymenetnek gyors lendületet adhatni, és így fogalmuk sincs arról, hogy mikép lehetne a személyszaporítást keresztül vinni. A kik a személyszaporítás véleményét vallják, azok nagy részt vagy tudatlan vagy rest munkások, kik dolgozni se nem tudnak sem nem szeretnek de a teljesen szakképzett s dolgozni szerető belátják azt, hogy a mostani személyzet 1/3 részét apasztásba lehet hozni és ez akként érhető el, hogy ha minden hivatalnok munkaköre és mennyisége alaposan meghatározottatik, annak elvégzésére szigorúan köteleztetik; mert ekként meghatározott munkaköre és mennyisége alaposan meghatározottatik, annak elvégzésére szigorúan köteleztetik; mert ekként meghatározott munkakör és mennyiségét tekintve, nem minden ember fog vállalkozni a hivatal viselésére, mert tudni fogja azt,

A „Zombor és Vidéke” tárczája.

ANNUSKA EMLÉKE.

Alig voltál enyém, alig, hogy pár csókot Ajakamon égett.
Alig, hogy boldoggá tettelek, — oly hamar Elrabolt a végzett . . .
Elrabolt! . . . Oh! veled mindent elvesztettem. A mi boldogságot csak elveszithettem!

Oh! ha újra megtudnám megtalálni mind azt, A mit elvesztettem . . .
Oh! ha az a mennyiből újra boldogsággal Ragyogna felettem . . .
Oh! ha csak még egyszer nézhetnék szemedbe Bús ifjú életem legelső szerelme! . . .

Mért nem tudtam én is meghalni te véled Elhervadt virágom!
Nem volnék oly árva, olyan elhagyott e Szomorú világon . . .
Nem volna lelkemnek olyan édes álma, Édes álma után fajó csalódása! . . .

Oh; ha én is tudnék annyit szenvedni s oly Kimondhatatlan, mint te . . .
Meghalni karodban az utolsó csókot Ajakidra hintve: —
Százszor feltámadnék, hogy százszor meghaljak, Hogy ajkidra százszor egy csókot adhassak! . . .

De hiába minden! így volt elvégezve!
Nem lehetett enyém!
Boldogságunk nem volt egyéb, mint szép álom, Vagy hazug költemény . . .
Sűrű, sötét fátyol hát boldog multomra:
Bár élet van bennem, — meg vagyok én halva!

Samil.

Egész az északi sarkig.

Nemesak a delejfit, de az emberi szívet is vonzzák a föld sarkai. Kimagyarázhatatlan érzés az, mely belopózik szívünkbe és eltölti vágyakkal ama csodás vidékek iránt, hol soha nincs éjszaka és örök mosolyával ragyog a fényes napkirály. Képeletünk előtt megtévesztülnek a földrajzi fogalmak és egy kis illúzióval a föld sarkán, — ha oda eljuthatnánk, — megpillanthatnók azt a bizonyos tengelyt is, mely körül a geográfusok képelete szerint a föld forog. E tekintetben egy cseppet sem maradunk tehát mögötte annak a mesebeli ézigiánynak, a ki leült a föld szélére és úgy látta a lábat a nagy semmisségben.

Az emberek látóköre oly szűkre van határolva, hogy nem esodálhatjuk, ha különös előszeretettel keresi föl a magaslatokat, honnan messze vidékeket kalandozhat be tekintete és a felsőleges látvány hatása alatt leborulhat a teremtés nagysága előtt. Azért mássza meg ezer ember az egyiptomi piramisok nyaktörő esuesait, éghenyülő hegyeknek zordon ormát, nagy városokat domináló tornyokat.

Nem saját törpességének belátása hat nyomasztólag az emberi lélekre, ha szédítő magasságból a nagy mindenségnek egy jelentékenyebb karéjával ismerkedik meg, de sőt fölemeli őt a tudat, hogy ő is része ennek a megmérhetetlen világegyetemenk.

S éppen ez a fölemelő, ez a fölemelő érzés támaszt a legtöbb emberben vágyat világot látni. Ez a vágy, hogy a természetnek minél több alkotásával ismerkedjünk meg, nyomja kezünkbe a vándorbotot, vagyis — hogy modern kifejezéssel éljünk — váltattja meg velünk körutazási jegyünket a föld legszebb országaiba.

A modern műveltségnek szinte elképzelhetlen feltétele az utazás, a világlátás. Más emberekkel, más szokással megismerkedni. Mert a mindent nivelláló civilizáció meglehetősen letörölgeti már az egyes nemzetek egyéni sajátosságait; Nyugat szelleme kényelmesen elropláhat immár az expresszvonaton a Kelet legtávolabbi vidékeire, a Sahara hómoksvatagján egy magyar fotografus működik állandóan, és nincs messzire az idő, hogy vasút és telegraf is át fogja azt szelni. Mindinkább közeledtek ahhoz a korhoz, midőn megszűnnek a távolságok és ezekkel együtt a fajok és nemzetek közötti különbség.

A szellem legszebb diadala lesz az, midőn az egész emberiség meg fogja érteni egymást, mert egy nyelven fognak beszélni; s mikor le fognak hullani a szűk korlátok országok és or-

szágok között, nem lesznek vámsorompók, mert az egész emberiség fölött majd a civilizáció magas hegyesnesára s onnan kiesi-nyesnek, törpének, nevelésének fogja találni azokat a hiu közdelmeket, kacagani való törekvéseket, irigy válaszfalakat, melyek embert embertől, nemzetet nemzetől elválasztanak . . .

De ime, hova ragadott képeletem már az egyszerű tudatra is, hogy nagy utazás előtt állok. Az a gondolat, hogy távoli országokat, előttem ismeretlen nemzeteket, költök által elragadóan megénekelte vidékeket fogok látni, nemesak a térbeli, de az időbeli távolságokat is megszüntette képeletem előtt, és én nemesak ama csodaszép országokat látom lelkem előtt, de az emberiség jövőjét a bekövetkezendő századokban.

Az igaz, hogy nem mindennapi utazásról van szó. Oly országokat, oly vidékeket fogunk látni, hol fonragyog ismeret már magasan a civilizáció napja, de lépten-nyomon új szokásokkal, eredeti intézményekkel, az embernek a mielőttől eltűnő típusával, bámulatos szép vidékekkel, a természetnek csodás alkotásaival fognak megismerkedhetni.

Arról a sokat ígérő kirándulásról van szó (ha ugyan kirándulásnak nevezhetünk egy 32 napra tervezett utazást), melyet a nagy, kir. államasutak városi menetjegyjárája rendez folyó évi július 3-án Németországban, Dánián, Svédországban és Norvégián keresztül egész a Nordeapig.

Ez a kitűnő hírnévnek örvendő utazási iroda, mely nagy magyar társaságokkal járta már be a szent földet, Egyiptomot, Görögországot, Törökországot, Olaszország klasszikus földjét, hazánk legregebbenesebb vidékeit, ezáltal Észak-Európába a skandináv félszigetre rendez kirándulást.

Szívünk lázasan dobog, ha azokra a népekre, nemzetekre, országokra, vidékekre gondolunk, melyekkel ez alkalommal megismerkedni fognunk. Képeletünk előtt meglevőnek azok a régényes vidékek, melyeket észak költsézte anyai bajjal tudott fölrúházni. A csodaszép fjordok telve hangulattal. S látni véljük már lelki szemünk előtt a Frittoff mondta hőseit, Ibsen, Björnson, Lie alakjait, melyeket annyira ismerünk.

S az ábrándozás eszünkünk himbálózva, már azt hisszük, hogy a norvég szigetek között ringatják hajónkat az oceán hullámai, melyek itt a pártok közelében nem merészkednek oly vadul tombolni.

Krisztiania, Drontheim már a hátunk mögött van, Tromsöt is elhagytuk és hajónk Hammerfesthez tart, honnan néhány óra

hogy vállalva hivatalt annak okvetlen meg kellend feléni. Mert ha hivatalt elvállalva, a rá várakozó munkát végezni nem lesz képes. kénytelen lesz hivatalát szegységzemre akár önkéntesen oda hagyni, akár pedig annak fegyelmi úton való hagyására fogna köteleztetni. Mert a jelenlegi rendszer a munkakör meghatározását és beosztását illetőleg felelté hiányos s nem alkalmas arra, hogy továbbra is fenntartassék.

A mostani munka beosztás az egyes főnökök belátásától függ, kik számtalan esetben a munka-beosztást helytelenül eszközlik és számtalan esetben egyes hivatalnokul van terhelve, míg ellenben mások munkahiány miatt unalmukban a körmüket rájárák, különösen a jegyzői és gyakornoki személyzetben helytelen munka beosztást lehet tapasztalni.

Különösen a törvényszékeknel mondhatni általános azon gyakorlat, hogy a joggyakornokok mindjárt kineveztetésük után a végtérjalásokhoz szoktak beosztatni a helyt, hogy legelső sorban a kezelés minden ágát megismervén, azt kellőképpen betanulják és azok elajátítása után a törvényszéki bírák mellé kisebb ügyek elintézésére végeztetnek be. Ha a bírókhoz osztatnak be, ott is többnyire csak egy szakban képeztetnek ki a mennyiben rendszerint a törvényszéki bírók bizonyos szakosztályba vannak beosztva, pedig a joggyakornokok- és jegyzőknek nélkülözhetlen szükséges minden szakban szakértelmet elsajátítani, hogy bírökká való előléptetésük esetén minden a hozzájuk tartozandó ügyben otthonosoknak érezzék magokat — képesek legyenek szakszerűleg intézkedni.

Hány és hány albiróva kinevezett aljegyző vagy jegyző bír osupán a fenytő ügyekben jártassággal, míg ellenben sommás. — polgári. — kisebb polgári. — hágyatéki és tkvi ügyekben mozogni sem tud. A esodót és az urhéri ügyeket csak a magánjogból ismeri, de abban eljáritni teljesen képtelen és azt mint bírónak kell elajátítania és nem egyszer a közérdek kárára; mert a jogvégtesség magában nem a tudás. Azért tehát okvetlen szükséges a magas igazságügyi kormányzat arról is intézkedni, hogy jövőre nézve a segédforgalmi személyzet miként vezetessék be az első folyamandású bíróságokhoz tartozó perügyek ismeretébe és hogy mindig minden ember egyformán el legyen foglalva munkával. Ennek meghatározása még azért is szükséges, hogy a folytonos munkával való elfoglaltatása következtében a fiatalok megszokja az őrét. — a munkát és a köteles foglalkozást. — továbbá meghatározandó az is, hogy egy ember mennyi munkát köteles hivatalos órák ideje alatt elvégezni és pedig szakszerűleg minden tekintetben. és hogy a végeztet munka rövid, velős és törvényekre fektetőleg legyen készítve, és még hozzá kifogástalan magyarsággal is legyen írva. Ez azért szükséges, hogy annak idején mint bírő könnyen bírjon ügyeket nem osupán a bírői meggyőződés, de egyszersmind a törvények szellemében is elbírálni.

Nagyon viszás állapotok uralkodnak nálunk a bünvizsgálatok terén annyiban, hogy nálunk a bünvizsgálatok vezetésével mi a legfontosabb a judicatura terén — nem tapasztalt bírák. — de nagyobb részt jegyzők és aljegyzők bíznak meg, kik koruknál és rövid hivatal

tali minőségben eltöltött szolgálati időnél fogva sem képesek magoknak kellő ismereteket szerezni alhoz. hogy ők az oly fontos ügyekben eljáritni képesek legyenek. Azért is számtalan azon esetek száma, melyekben a terheltek jogtalanul megfosztatnak polgári szabadságuktól, vagy pedig a megsérlett jog orvoslását nem nyer; és onnan van az, hogy a bünügyek végbefejezése hosszú évek során át húzódik; és onnan van az is, hogy a felső bíróságok a bünügyek mondhatni 10. százalékát pótlásra küldik vissza. De ez adja a törvényszékeknek is a teménytelen fölösleges munkát. Batran lehet elmondani, hogy ha a vizsgálatok kipróbált szakbírók által lenének vezetve az elintéztet bünügyek száma $\frac{1}{2}$ -ával kevesebb lenne.

A mit a bünügyeknél a fent elősorolt módon el lehetne érni, ugyanazt el lehetne érni a polgári természetű peroknél is.

A polgári perekben az eljáritást akként lehetne rövidíteni, hogy ha törvényileg kimondatnék, miszerint egy perügyben a periratok benyújtására a peres felek ügyvédei csak egyszer vehetnek 8-8 napi halasztást a második halasztást a törvényszék adhatja meg legfeljebb 15 napi határidőben; továbbá a végiratok és a tanuk feletti észrevételezés teljesen mellőzendők. Ez által el lenne érve az, hogy a pertárlag kezelt perek legfeljebb egy év lefolyása alatt befejeztetnénk továbbá el lenne érve az, hogy a feleknek nem okoztatnék perhalasztásokból ügyvédi költség.

Városi közgyűlés.

Zombor sz. kir. város törvényhatósága május hó 31-én d. n. 4 órákor Sándor Béla főispán elnöke alatt rendes közgyűlést tartott. A polgármester havi jelentésében beszámolt a városnak a patriarkánal tett tiszteletéről. A közbiztonság állapota teljesen kielégítő volt. Eljenzéssel vette tudomásul a közgyűlés a polgármesteri jelentés s helyeslelte a szárvasművek közt föllépett száj- és körmfájás ellen tett intézkedéseit.

Belügyminiszeri leirat az őrtezi kút munkáinak végeztetésére íránt hozott közgyűlést határozat jóváhagyása tárgyában. — Tudomásul vétetik s elhatározatik, hogy a medencét a város házilag készíttesse el a esővezetékekkel pedig a vállalkozó Zsigmondy bizasék meg.

Az országos vegykisérletli állomás értesítése az őrtezi kút vizének megvizsgálásáról. — Az őrtezi vizet elég jó ivó viznek találta.

A Falcione Gyula féle ösztöndíjalapítvány 1800/1 évre megállapított költségelőirányzata. — Tudomásul vétetik, az ujonnan szervezett 6-ik állásra pályázat fog hirdetni.

A városi javadalmakat kezelő bizottság 1889. évi megvizsgálta számadását. — Tudomásul vétetik.

Polgármesteri előterjesztés a gyalgosági lakotánya és Bezerédi féle telek között elterülő 658 □-földterületnek az utcai vonalszabályozása czéljából leendő megvétele iránt. — A jövő közgyűlésre halasztatik.

A Stebler-Blumenthal féle ösztöndíjalapítvány adományozása czéljából kiírt pályázat eredménye. — Józity Alajosnak adományozatik.

A csapatkórház és a bajai áti sorompó között létesítendő műút és a lakotányánál szükségelt pótmunkálatok tárgyában bterjesztett mérnöki terv és költségvetés. — Elfogadtatik.

A városi földék haszonbérbeadása iránt megtartott árverések eredménye. — Az árverések jóváhagyatnak.

A városi földék haszonbérbeadási tervezetének 1891. évre leendő megállapítása. — Tudomásul vétetik.

Polgármesteri előterjesztés az országos közmunkaalap terhére alkalmazandó rendkívüli munkaerő iránt. — Elfogadtatik és 500 frt szavazatik meg e czélra.

Polgármesteri előterjesztés Dr. Haynald Lajos bíboros érsek Ó Eminentájára kivetett 130 frt birtokváltozási illeték törése iránt. — Törlesztetik.

Falcione Gusztáv kérvénye a Falcione Gyula féle ösztöndíjalapítvány tulajdonát képező házban az általa bérelt borthelyiség némely részének albére adhatása iránt. — Pótlás végett visszadatik.

Glück József kérvénye 20 szini előadás engedélyezése iránt. — Elutasitatik.

Dr. Maximovits Vaszil orvosudori oklevélének meghirdetése. — Meghirdetetik.

Athanaszkovits György főjegyző kérvénye 4 heti hadáság-idő és fizetési előleg megadása iránt. — Megadatik.

Nikolits György tb. főkapitány kérvénye 6 heti szabadság-idő engedélyezése iránt. — Megadatik.

Pénzügyi és gazdasági bizottság előterjesztése a városi színházi vendéglő újabbi bérbeadása iránt. — Utasitatik a polgármester a vendéglő épület megvizsgálására s javaslat előterjesztésre a szükséges javításokat illetőleg.

Kapdemörd György irodatizt kérvénye három havi szabadság-idő és fizetési előleg megadása iránt. — Megadatik.

Konyovits Miklós városi írrok kérvénye hat havi szabadság-idő engedélyezése iránt. — Megadatik.

Dzsinitis Lukács negyedestermi kérvénye fizetési előleg iránt. — Megadatik.

Megyei s helyi hírek.

† Szulik József. A kálocsai egyházmegye egyik kiváló dísz, a kitünő műveltség jeles tollu, tudós ó-beesei prépost Szulik József május hó 31-én megszűnt élni. Benne O-Beese elvesztette szeretve tisztelt papját s jöltevőjét. Jövisnévese, nevelkedése csak harátokat és tisztelőket szerzett neki. Szulik József 1841-ben febr. hó 28-án született Baján. Iskoláit is ott végezte, s már mint tanuló feltűnt irodalmi dolgozataival. Gym-

naziumi tanulmányainak befejezése után belépett a kálocsai papnevelő intézetbe. Theologiai tanulmányait nagy sikerrel bevégeztén, 22-éves korában Kolluthon kezdte papi működését. Sokat, s sokfelét írt s ugy a szépirodalmi, mint a kath. tanügyi lapoknak állandó munkatársa volt. Kolluthról, Bezdánba, onnan Topolyára helyezték át káplánnak. 1869. Kálocsra hívták tanárnak. Itt tanulmányai által rajongásig szeretve s mindenki által tisztelve 1878-ig működött; miközben több tankönyvet írt s hosszabb tanulmány-utazt tett Sehwaizer-Német- és Ausztriában. 1878. aug. 20-án, az ó-beesei róm. kath. hitközség egyhanglag megválasztotta plébánosnak s a legnagyobb szeretettel fogadta. 1881-ben Ó Felsőge a király az Abrahám B.-Sz.-Máriáról elnevezett ezimzetes püspökségbe tette ki. 1882-ben az ó-beesei esperesi kerület esperesévé lett kinevezve. Régi gyomorbaja, mely körülbelül 4 év előtt kezdett jelentkezni nagyobb mértékben, megemésztette minden testi erjét, míg végre szombat délután 4 órákor elhunyt. Aldás és béke poraira. O-Beese minden középületen gyászlobogók hirdetéi a vesztését, az „O Beese és Vidék” vasárnapjára száma gyászkeretben jelent meg. Temetése örösi részvét mellett rendkívüli fényes soróddal ment véghez.

* Kiténtetés. Boromisza Jankováci esperes plébános, mint a „Budapesti Közlöny”-ben olvassuk, a legelsőbb helyről a hegyvízi ezimzetes apátsággal ajándékozott meg.

* Pályázat van hirdetve ó-beesei adóhivatalnál üresedésbe jutott pénztárnoki állásra.

* Kiténtetés. Ó Felsőge Zittl József temerini lelkésznek az isteni bölcseségről nevezett titeli ezimzetes prépostságot adományozta.

* Kinevezés. A m. kir. pénzügyi miniszter Rajner Simon zombori pénzügyi szemlést Siklósa pénzügyi biztosa nevezte ki.

* Bucsú-estély. A helybeli összes tiszti kar szombaton este a távozó örnagy Rogulits Miklós tiszteletére, az „Elephant” szalldóban bucsú-estélyt tartott.

* Bérmaut. Majorys püspök május hó 31-én — mint levelözöki írja — Jankovácra érkezett. Fogadtatására a járási főszolgabíró az előjárásig és lovasbanderum ment eléje, a plébánia előtt pedig diadalokaput felálltva. A bérmas szenteségét június 1-én adta a híveknek.

* Majális. A felsővárosi ovoda hó 31-én saját kerti helyiségében majális rendezett. A sikerült majális a záporosó zavarta meg, s a kisedők a nagyszámú közönséggel az ovoda tagas termeibe vonult vissza, hol nagy élvezettel halgatta végig az aranyos kiesiek szavalatát, eueket s gyönyörködött játékuiban. Mindenki kedvesen lepett meg a kiesieki értelmiség, bátor fellépése és no meg sok tudományuk. A fényes eredményt, melyet Gálandauer Paula kisasszony a kisedekkel, elert, méltó elismerést érdemel, s valóban a felső városi ovoda büszke lehet arra, hogy ily lelkiismeretes s buzgó övonóval bír, kin a kisedek megható szeretettel esügnök. Az élelmes rendezőség gondoskodott arról, hogy a vendégek kellemesen szórakozzanak. Gondoskodott büffet-ről, melynél szép fiatal lányok igező mosoly kíséretében kiszolgáltak. D. n. 6 órákor véget ért a kiesieki majális, s megkezdődött a nagyok mulatsága, mely éjfélig tartott.

* Tisztelgés. Dr. Boromisza Tibor jankováci plébánosnak apátia való kinevezetése alkalmából a községi előjáróság teljes számban tisztelgett a kiténtett főpapnál.

* Installáló. Fonyó Lajos, ó-kanizsa istentemelő június 1-én ittaként be ünnepyesen lelkézi hivatalába. Isten áldása kísérelje lelkipásztori utat.

* Szemle. Gold Károly lovás és kir. tábornok vasárnap városunkba érkezett a helybeli közös hadsergeheli csapatok megvizsgálása czéljából.

* Pályázat tanítóké számára. A Budapesti tanítóegyesület a maga tagjai számára pályázatot hirdet. A pályakérdés ez: „Melyek azon nemzeti történelmi mozzanatok, melyeket a népiokolláiban részletezésben lehet és kell tanítanunk, hogy a történelmi oktatás helyesen felfogott czéljainak eleget tegyünk.” A relatív legjobb, de irodalmi becesel bír munkálat jaitama tit darab es. és kir. arany. A beküldési határidő 1890. évi szeptember 14-ike; az eredmény 1890. november 5-én lesz kihirdetve. A pályázók munkáit jellege alatt a jelzés levelékel mellékelésével s idegen kézzel küldendő Jany József ölnökhöz (IX. ker. Bakies-teri iskola) vagy Szúke István titkárhoz (I. ker. Városmajor-utca 41. sz.) Az értekezés terjedelme egy nyomtatott íven innen ne maradjon.

* A Bács-Bodrog vármegyei történelmi társulat f. évi május 31-én délután tartotta rendes évi közgyűlést a megyeházban levő helyiségében. A tagok meglehetősen számmal jöttek össze Schmausz Endre alispán elnöke alatt ittelhölöl, sőt vidékről is láttnak pár tagot. Az egyesület mult évi működéséről szóló titkári és pénztárnoki jelentések szerint a társulat szellemleg és anyagiilag egyaránt gyarapodott, a mi öröndetes tudomásul vétetven, a tisztviselői karnak megadottat a szokások fölmentvén. Erre a tisztújítás következett. Egyhanglag megválasztatták: elnöké Schmausz Endre alispán, alelnöké Iványi István szabadkai gym. tanár, első titkárrá Grosschmid Gábor, másodtitkárrá Dudas Gyula dr. ügyészés Grüner Samu dr., pénztárnoká Pozsonyi Béla, szertárörre Schwoyer János. A tisztújítás megjétes után a társulat választmányja egésztetett ki, majd pedig egyes indítványok is tetettek, de a vármegyei monografia ügyének tárgyalása után a felolvasásokra került a m. Erdyhelyi Menyhért Újvidék város kultúrátörénetéről, Iványi István Zombor mult századbeli állapotáról, Sziebenburger Károly a moholyi 1848-as zavargásokról, végre Grosschmid Gábor a bulkeusi feltratos köleletről értekeztek, mely érdekes dolgozatok meghallgatása után a közgyűlés az új tisztviselői kar él-tetésével üzlött szét.

* Szemle. Lobmayer István újvidéki törvényszéki elnök a rendes évi vizsgálat megtartása végett, tekintettel arra, hogy a vizsgálatot tavaly összel teljesítette, egész vá atlanul m. hó 28-án O-Beese-re érkezett. A vizsgálat eredménye az elnököt teljesen kielégítette.

* Bíró választás. O-Kanizsán I-ső bírónak Nagy István II-od bírók pedig Kóné János választattak meg. — Adán a bíróválasztásn Milutinovits Illés választott meg bírónak, törvénybíró továbbra is a volt bíró Keller maradt meg.

* Eljegyzés. Vüts József, zentai földbírókos és városi képviselő m. hó 25-én pünkösdi napján váltott jegyet Szabovlyevits bajai kir. közegező leányával.

* Telefon Baján. A bajai önk. tüzóltó-egylet számára az Örtoronny és Örtanya közt felállítani, illetoleg a már ezen czélra létező villamos jelző vezetékét távbeszélésre átváltoztatni kért engedélyt a kereskedelem ügyi m. kir. miniszter megadta.

* Fernbach Antalra nézve az országos tébolyda föltétlen tébolyt mondott ki a hivatalból megkereste a kir. törvényszéket az iránt, hogy gondokosság alá helyeztetését mondja ki.

alatt elérjük a Nordkapot, az éjféli nap esodás birodalmát, Európának legészakibb csúcsát, mely meredeken emelkedik ki az északi tengeröl.

Gyönyörítés kéj fogja el szívünket, midőn az éjféli nap esodás leírását olvassuk és lelkesedve idézzük Teguer gyönyörű versét:

Minduatt sobu pa bergen satt
Blodröd till att skada ;
Det var ej dag, det var ej natt
Det varde enllan bada.

(A hegyeken éjféli nap
Ragyogott vérvörösén,
Sem éj nem volt, sem nap nem volt
Csak egy sajtóságos szürkéség.)

Ez lesz majd bizonyára utazásunk fénypontja. A természet e ritka tüneményében fog lelkünk a gyönyörre ittasodni.

Azután visszatérünk és Svédország legészakbb vidékeit, nagyobb városait érintve, a svéd Venezeába, a Malartó pompás városába Stockholmba jutunk, melynek szépségét ki ne hallotta volna már diósötteni?

Majd a dán fővárost Kopenhágát látogatjuk meg, hol a természeti szépségek mellett Thorvaldsen halhatatlan alkotásait fogjuk csodálhatni.

Végül visszatérünk Berlinbe, a hatalmasan kifejűdött német fővárosba, honnan e nagy utra indulunk.

Remező szívvel gondolunk e gyönyörű kirándulásra. Vajha Magyarországon minél többeknek állana módjukban részt vethetni ebben a csodaszép utazásban, melyet a m. kir. államvasutak városi menetjegyjárdája a töle megszokott buzságággal rendez, igen jutányosan. Egy egész éltre szóló édes emlékek hozunk majd onnan magunkkal, lelkünk megtelik majd gyönyörűséggel Isten szép alkotásainak láttára, és a mi hasznosat, jót fogunk tapasztalni azt iparkodni fogunk itthon, édes hazánknak javára fordítani. Magyarország sok kiváló férfi vesz részt a menetjegyjárda e kirándulásban, és ha a rendkívüli érdeklődésből következtetni lehet, a Nordkap meredek esúcsáról, napugarsza éjfélok sok magyar ember ajkáról fog megcsendülni a dal, melyett itt még soha nem hallottak:

Hazádnak rendületlenül
Légy híve oh magyar!

* **Zárviszág.** A zombori róm. kath. elemi iskolában az évi zárviszág a következő napokon és sorrendben gradina-tanyai iskolában Matussek Zsigmond tanító osztályában; és délután 3 órakor Tyeplizky Aranka tanító osztályában Pekánovits Andráskolászki tag ur jelenléteben. — Junius 21-én délután 3 órakor a nenadits-tanyai baji uton levő tanyai iskolában Blumenthal Janos iskolászki tag ur jelenléteben. — Junius 23-án 1/2 óra 30-ig „Veni Sancte”, melynek végzetével az összes iskolákban hit-tani vizsgák tartának és pedig: délelőtt 8 óráig a helyőrségi iskolákban Szilágy Ferenc iskolászki tag ur jelenléteben, és a zárdaiskola 5. alsó osztályában Buday József iskolászki tag ur jelenléteben. — A többi tantárgyak vizsga kezdődés. Junius 24-én és pedig délelőtt 8 órakor a szelecseni mindkét osztályban Tárcazy Mór iskolászki tag ur jelenléteben, és a zárdaiskola I. osztályában Falezone Lőrinc iskolászki tag ur jelenléteben, délután 2 órakor a banáti mindkét osztályban Pekánovits András iskolászki tag ur jelenléteben, és 3 órakor a zárdaiskola II. osztályában Husvéth István iskolászki tag ur jelenléteben. — Junius 25-én délelőtt 8 órakor a zárdaiskola III. osztályában Schaffner József iskolászki tag ur jelenléteben, Ugyanez napon délelőtt 8—10 óra IV. osztályban és 10—12-ig I. osztályban Szuffa Vincze iskolászki tag ur jelenléteben. — Junius 25-én délután 3 órakor a zárdaiskola III. a/ osztályában Valter Nándor iskolászki tag ur jelenléteben, és 2—4-ig L. b/ osztályban, 4—6-ig II-ik osztályban dr. Vadas Kálmán iskolászki tag ur jelenléteben. — Junius 26-án délelőtt 8 órakor a zárdaiskola IV. osztályában Szilágy Ferenc iskolászki tag ur jelenléteben. Ugyanez napon délelőtt 8—10-ig III. a/ osztályban 10—12-ig III. b/ osztályban Városi Tivadar iskolászki tag ur jelenléteben; délután 2 órakor IV. b/ osztályban Blumenthal Janos iskolászki tag ur jelenléteben, délután 3 órakor a zárda iskola V. osztályában Tárcazy Mór iskolászki tag ur jelenléteben. — Junius 27-én délelőtt 8 órakor a zárdaiskola VI. osztályban Mihályi Janos iskolászki tag ur jelenléteben. Ugyanez napon délután 3 órakor az V. és VI. osztályban Zsulczyics Ernő iskolászki tag ur jelenléteben, délután 3 órakor a zárdaiskola VII. osztályban Molnár István iskolászki tag ur jelenléteben. Junius 28-án délelőtt 8 órakor a zárdaiskola VIII. osztályban dr. Csihás Benő polgármester iskolászki tag ur jelenléteben. Ugyanez időben a fiúiskolákban magánvizsgák dr. Margalits Ede iskolászki tag ur jelenléteben. Délután 3 órakor az óvodások vizsgálata a zárdában fog megtartatik, melyre a magy. jótékony nőegylet, — délután 5 órakor a fiúiskolákban a tornász fog megtartatik, melyre az iskolások összes tagjai meg hívottak. — Junius 29-én délelőtt 8 órakor „Te Deum”, mely után az iskolai előadások szeptember 1-ig szünetelnek, végre: a jövő iskolai év pedig kezdődik szeptember 1-én 1/2 óra 30-ig tartandó ünnepélyes „Veni Sancte”-val.

* **Ügyész és ügyvéd.** Zomborban Pálóc Kálmán jegyzőt sikasztás gyanja miatt letartóztatták. Védelmét Czvetkovics Peter ügyvéd vállalta el, a ki a védelemért egy 4500 ft-os és egy 3850 ft-os váltót kapott. E miatt azonban Pálóc Kálmán neje, a ki utólag nagyán találta a honorariumot, följelentette az ügyészségnek, mire Dobák Béla kir. ügyész esalás miatt a vizsgálót megindítást indítványozta Czvetkovics ellen. Czvetkovics e miatt párba jött hivatva az ügyész, a ki azonban megtagadta az elégtételt. Időközben a törvényszék Czvetkovics ügyében az eljárás megszüntetendőkön mondta ki. A közzaló fölbevezett és a kir. tábla esakugyan ismét elrendelte ez ügyben a rendes vizsgálatot. Erre ismét Czvetkovics nyújtott be föllebezést, melyet azonban posztán alakú okokból a kir. kuria visszautasított nem lévén a másodbírósiági határozat ellen felebbezésnek helye.

* **Rügyezáról** írják lapunknak, hogy a télen Merában elhunyt hortói és rigyiczai Kovács József bebalaszozott holtestét május hó 25-én Battaszéken és Baján át hazaszállították Rigyiczára, hol Berényi Dániel bajai, Fehér zombori apátok és a kerületi papság segédlete mellett május hó 30-án d. e. 10 órakor végtemen fényes temetési szertartás után helyezték a rigyiczai családi sírboltban az örök nyugalom helyére.

* **Hálalozás.** Zentán Deák Ignácz jómódu földműves m. hó 23-án 74 éves korában elhunyt. Végrendeletében nemcsak lelkiségének szép jelét adta. Ugyanis a következő jótékonykodási hagyományokat rendelte vagyonából kiszolgáltatni: I. Zenta közkórházának alapítványi gyarapítására egy városi hálat hagyta. II. A városi szegényeknek azonnali kieszatást 100 forintot rendelt. III. Az „E. m. k. e.” részére 5 drb. „Zenta Vidéki tdképzár” részvényét hagyományozott. — Ily nemcsakú gondolkodás egy egyszerű, földművelő embertől vajmi ritkaság s méltán megérdemli, hogy emléket az utódok mindenkor hálas tisztelettel vegyék körül. Aldás porára!

* **A szerb zsnalnalisztika Magyarországon.** Közel egy millió g. k. szerbajku lakosnak összesen hat politikai lapja van most Magyarországon. Ezek: Újvidéken a „Zastava”; 900, a „Branik”; 1100, „Srpski Narod”; 200 és a „Nase Doba”; 250 előfizetővel. A két első lap a ruszofil-biztonsági, a két utóbbi pedig a magyar horvátországi szerb papságtól kap szubvenziót. Ezenkívül Zágrábban a „Srbobran”; 500 és Zimonyban a „Novo Vreme”; 300 előfizetővel jelennek meg. Mindannyi hetilap, csupán a „Zastava”; és a „Branik” jelenik meg hetenként 3-szor. Ezekből a lapokból bizony keveset épülhet az olvasó, mert a társadalmi és közigazgatási közlemények teljesen háttérbe szorílnak bennök a saját érdekeik előmozdítására szánt cikkek mellett. Egymás közt is folyórást ezivakodnak s különösen nagy ellenségei mindennek a mi magyar. A szerb nép középosztályára nagyon káros hatással vannak ezek a lapok, mert köztük is folyórást elhíntik úgy a társadalmi, mint a polgári viszálkodás magvát. Szerencse még, hogy az igazi intelligenzia elfordul tőlök s nem veszi komolyan egyiket sem. Néhány év előtt Nikolics Fedor báró megindított Budapestben egy szerb napilapot, melynek célja lett volna a magyar és a szerb nemzet közt a barátságos viszonyt ismét helyreállítani, továbbá a szerb népet a mérget keverő szerb lapoktól emanzipálni. De a lapszerkesztéségek képtelen volt néhez feladatának megfelelni, tagjai nem voltak képzett hírlapírók, tehát a lap nem volt életképes. A báró belátva, hogy a lap működése meddő, nagy áldozatok után a további megjelenséget beszüntette. Most azonban a körülmények és viszonyok lenyegesen megváltoztak, a mennyiben a legutóbbi patriarkai választás alkalmával egy oly elterős párt képződött, mely képes volt a Zastava és Branik-féle politikai frakeziót teljesen szétzúzni és egyuttal a szerb népet a józán utra terelni. Ezzel nemcsak báró Nikolics Fedor királyi biztos, hanem maga a párt és vele a szerb nép és az összes európai sajtó rokonszenvét megnyerte, valószínű, hogy ez a párt most megfog indítani egy olyan új lapot, mely a szerbek érdekeit a magyarság érdekeivel ószhangba hozza s így fogja védelmezni.

* **A fírdés áldozata.** Kilut József temerőn illetőségű 19 éves munkás május 28-án fírdés közben a csatornába fullt; halálát meg az nap köztük.

* **Megfőlte a villám.** Veprovácson pünkösdi szombatján egy Hirmann Ádám nevű fiatal földművelő a hirtelen beültött zivatar elől, mely őt a határban utóletre, menekülendő, futni kezdett a község felé. Futásban villámsapás érte s a szerencsétlen halva rogyott össze.

* **Gyűmölcsészeti értesítés.** A mezőkövesházi kísérleti gyűmölcsélet, melyet már három év óta a megsemmisítés veszélye fenyegetett, sikerült valahára ügyzet-bajjal, legalább egy időre megmentenem. Híla hazai gyűmölcsészetiünk egyik lelkes barátja közbenjárásának a magas kormány megengedte, hogy gyűmölcslepetem megvehessen — a minthogy meg is vettem azt. — Frók Áron, Melen László gyűmölcsészettudára nézve ezen arvadestet hírt közödmásra hoztam, a gyűmölcsészeti barátait tisztelettel értesíttem arról, hogy kipróbált, hitelés gyűmölcsfajaimról, már f. évi június végétől kezdve aug végéig, a nálam szokásos fölletek alatt, szemzöveléssel mindenkinél szivesen szolgálók.

* **Csikókiállítás.** A „Zentai Gazdakör” pünkösdi-másodnapján d. n. 4 órakor tartotta meg eskókiállítását, melyre a városi gazdaközség részéről előre 42 db. egy éves eskó jelentett be. — a kiállításban azonban csak 33 db-át állították ki. — a melyek közül az első díjat 30 ftot Kocsis szürke György sötét sárga kanca eskója; nyerte — a II-ik díjat 20 ft Gyenes Károly valóban remek fekete kancaja; — a III-ik díjat 15 ftot nyerte Lállyi Völgy sárga esőrdere; — a IV-ik díjat 12 ftot Habram Ferenc sárga kancaja; — az V-ik díjat 10 ftot Kineses István pej esőrdere; — a VI-ik díjat 8 ftot Baráti Péter sárga esőrdere; — s végre a VII-ik díj 5 ftot Tóth Horgasy István sárga esőrderekre írtetett oda. A díjazásról minden nyertes fő tulajdonosa egy díjazási oklevélt kapott, melyben a gazdák a eskóknak a kiállításon való kitüntetését jelenti ki. Bíróbíró bizottság: Elnök Boromiszja Janos polgármester, Tóth Lajos, Matkovits Lajos, Szabó István föld. isk. s. tanár, s állatorvos, Székely Ferenc ifj. állatorvos, Buday Dezső közig. tan., Gombos Zsigmond gazd. tan., Havér Kelemen és Barany Jenő.

* **Veszett kutya a dísznöcsorda között.** Csávoiyon, a napokban egy kutya, — mely az állatorvosi vizsgálatból kitűnőenleg — veszett volt, épp midőn a kanász hazahajtott, a dísznöcsorda közé keveredett s ott több dísznőt megmárt. — Az övintézkedés a községi előlőrők által megtételek ugyan, de azért mégis nagy a riadalom a dísznőtulajdonosok között, féltvén, hogy ha a veszettség kiűt, az egész állomány — mintegy 1400 db- dísznő — lebukoztatni fog s ideértve a lakosság s egybekelnek történhet szerencséssegekkel, egyáltalán írgatott helyzet uralkodik az egész községben.

POLITIKAI HIREK.

* **Szerbek pártállása.** A Nase Doba megcáfolja Polit-nak azt az állítását, hogy a kongresszus többsége kormánypárti és nem egyéb a horvát országgyűlés fiók-jánál. A kongresszus többsége mérsékelt, követi Brankovics püspököt és nem lehet kormánypárti, mert a kongresszuson épp ugy nincsen kormány, mint a protestáns konventen. A horvátokodás szemrehányása sokkal inkább illik Polit pártjára, mert ez tizenkét horvátországi képviselőből és csak hat magyarországiól áll és ezenfelül ennek a partnak Zsvikovics báró a tulajdonképpeni mozgótagja.

* **A millennium.** Az orsz. függetlenségi s 48-as párt minap tartott értekezletet egy nagy mulasztás jóvátételét határozta el. Megállapodott ugyanis abban, hogy a millennium országos megűnneplésére vonatkozólag a képviselőházban indítványt fog tenni. A kérdés Thaly Kálmán vetette föl, kifejezve, hogy a magyar nemzet és a magyar állam e nagy jubileumát a magyar államnak, mint ilyennek, kell megűnneplenie s ez irányban a kezdő lépést az országgyűlésnek kell megtennie. A párt e fejtegetést tetszéssel fogadta s megbizta Thalyt, hogy a képviselőházban tegyen ily értelmű indítványt. Thaly május 31-én az országgyűlésen szóba is hozta a millennium megűnneplését. (Lásd. országgyűlési napló.) Az értekezlet ezután a kormány által újabban betervezett törvényjavaslatokat tárgyalta s azokat elfogadta, a vasárnapi munkaszünetről szólólt azonban csak olyformán, hogy a végleges megszavazását attól teszi függővé, elfogadatkának-e a párt módosításai, melyek a miniszter kivétel-engedési jogkörének szabadosabb megállapítására vonatkoznak.

* **Az új szász comes.** Brassóól jelentik, hogy az oda érkezett hírek szerint a király már jóváhagyta Maurer Mihály orsz. képviselőnek Brassómegye főispánjává és a szász comes-szét való kinevezését. Az e miatt megűresedő kormányt kerület kormánypárti választól Bethlen András gróf földművelési minisztert léptetik fel képviselőjelöltnek.

* **Bosnyák zászlóaljak Magyarországon.** Az okkupált területen a krivoszói lázadás leverése óta sikerült rászórtani a lakosságot, hogy az köteles véradót lerója. A katonai kormány bizonyos kímélettel járt el s hogy a bosnyák fiátságának a hadi szolgálathoz több kedve legyen, a monarchia csapatoktelekeitől elkülönítöl önálló bosnyák zászlóaljakat állított fel, számszerint nyolcat. A hadügyminiszter, — mint értesülünk — most egy léppéssel tovább megy s a delegáció jóváhagyása elé azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy e zászlóaljak a monarchia különböző helyőrségi állomásaira is áthelyezhető legyenek. Ez intézkedés által módot ad a katonai kormány a katonaköteles bosnyák fiátságának, hogy a monarchia társadalmi és kultúrelével közelebbi érintkezésbe jusson s városainkban élénk benyomásokra elterjen térjen vissza szolgálói évek után hűgelyi közé. Csak a többi hatalmak nem emeljenek kifogást a terv ellen, mely túllép katonai megszálás mandátumán s a boszniai feyerferható népen kezdi meg a tényleges beolvasztást. Ha a delegáció jóváhagyják a tervet, a magyar helyőrségekbe is jut néhány bosnyák zászlóalj, első sorban perzse Budapestnek lesz egy ily vörös fezes gyalogosapata.

* **A vasárnapi munkaszünet.** A pol. Corr.-nek jelentik Budapestről, hogy a magyar kormány csak az őszszel fogja a képviselőház elé terjeszteni a vasárnapi munkaszünetről szóló törvényjavaslatot. Ugyanakkor kerülnek tárgyalás alá a javaslatok a munkásoknak baleset- és betegség eseteire való biztosításáról. A most hátralevő rövid idő alatt a képviselőház a regulezmegváltási- s az italmérés törvény megváltoztatását fogja tárgyalni.

* **A honossági kértés feltamadasa.** Irányi Dániel a képviselőház minapi ülésén bejelentette, hogy a függetlenségi párt folytatni fogja a küzdelmet. Mint értesülünk, Károlyi Gábor gróf és még többen az őszszel egy direkt Kossuth visszahozatásáról szóló javaslatot fognak a ház elé terjeszteni és újabb nagy vitát provokálnak.

Országgyűlési napló.

— **máj. 31.** — Magyarország ezredéves fennállásának megűnneplését hozta ma a napirend előtt szóba a függetlenségi és 48-as párt megbízásából figyelemmel hallgatótól beszédben Thaly Kálmán. Felszólásának már is meg volt az az eredménye, hogy Szapary miniszterelnök kijelentette, hogy a társadalmi aközött erre a célra ő sem tartja elégségének s hivatalos uton is kell gondoskodni a millennium megűnnepléséről. — A görög nyelv tanítás korlátozásáról szóló törvényjavaslaton tett förendölési módosítást vita nélkül fogadta el a képviselőház. Elnök vitát kellett az italmérésői jövedék törvény kiegészítéséről szóló törvényjavaslat, Molnár József, Gaál Jenő (péskál), Horvácsy Nándor, Szederkényi Nándor és Polonyi Géza a törvényjavaslat itntekedés ellenében számos aggodalmat nyilvánítottak, a főviad az volt a javaslat ellen, hogy a nyelvtanítók érdekében készült, a közönséget újabb zaklatásoknak s újabb megterhelhetéseknek teszi ki. Gaál Jenő azt indítványozta, hogy a kellően elő nem készített törvényjavaslat, a mely beható megvizgatást kíván, ne tárgyalassék most a ház elnapolásának a közszében, hanem vettessék le napirendről. Ezt az indítványt az ellenzéki képviselők mind pártolták. A vitát hét-főn folytatták. Az iles végén Sponer Andor a szeszdó-törvény módosítása ügyében írtrepellált. Wekerle pénzügyminiszter rögtön válaszóva, kijelentette, hogy az osztrák kormánnyal a módosítás ügyében folytatott tárgyalások nem vezettek eredményre.

— **jun. 2-án.** Az italmérés jövedekéről szóló törvényjavaslat tárgyalása ma nem nyert befejezést. Az általános vitában Sigmund Doros közölvári képviselőnek, mint máramarosi regalebírónek összefüggelenségi esete, a melyet Csatar Zsigmond említett fel, vert fel nagyobb part. A képviselő esköly számmal lévén jelen, az ellenzék az írónek határozata képtelensége által kívánta a fontos törvényjavaslat tárgyalását az őszre halasztani s ezért a mire az általános vita véget ért, teljesen megűresedtek az ellenzék pádok, csak Irányi Dániel maradt a házbán s Apponyi Albert hozta vissza a folyósórl néhány bívét. A kormánypart azonban idejekorán észrevette, hogy minő taktikára készül, az ellenzék s koesionk hozták a házba a távol levő képviselőket. A mikor Csányi Sándor a jelenlévők megszámálását érte, a jobboldalól, a hol már tájékozva voltak az újonnan érkezettek számáról, nagy derűtelenséggel fogadták kérelmét. Csányi látva a folyósórl betórlulak számát, el is állott kérelmétől. Az úros szelső baloldali padokat Gajari, Münich s Almassy Géza siettek okkupálni s onnan szavazták meg a törvényjavaslatot. A részletes tárgyalásban, a mely a 7-dik szakaszig haladt, Gaál Jenő s Mudrony Soma több lenyeges módosítást fogadta el a pénzügyminiszter s így a ház is.

Irodalom.

— **Kiss József** szépirodalmi hetilapján „A Hét”-en nem látszik meg, hogy a saison véget ért. Utóbb megjelent száma csak olyan tartalmak, mint azok, melyek a tél közepén jelentek meg. A június első számnak különös erőssége a bő szépirodalmi tartalom, melyből kiváltképpé névelten szerző hosszabb, érdekesítő elbeszélése: „A két szőke asszony”. Aktuális ezikkében is bővelkedik ez a füzet: ilyen Alexander Bernát dolgozta Dócziról, a Kada Elek pompás társajza Keeskemétről és az eleven heti krónika. Képzőművészetről Justh Zsigmond írt sok tudást elárló mődra; nagyon szép a könyv és a sziminkritika is. A versen közt kiváltképpé: Vesszi József. A czimlapot Dőzi Lajosnak fölötébb hű és művészi arzepe díszesíti. „A Hét” előfizetési ára; egész évre 10 ft, félére 5 ft, negyedére 2 ft 50 k. Előfizetési-pénzek „A Hét” kiadóhivatalába: Magyar Tudományos Akadémia-palota Budapestben, költendők.

A termés.

Nemskóra itt lesz a termés ideje. Bő termés ígérkezik, s ha az utolsó hetekben közben nem jó valami váratlan szerencsétlenség, dus kamattal jutalmazza majd szerény munkánkat az anyaföld.

Bizony ránk is férne a jó termés. Sok mulasztást helyreűtne, mert az utolsó években a magyar gazdát valóban nem kényeztette el valami különösen a gondviselés. Állig volt közeperteműstök és olyan országban, mint a miénk, ahol az ipar gyermekeiért éli, a termésnek nagy befolyása van az állami és társadalmi élet majdnem minden mozonatára. Rosz termések gyakran évekre vetik vissza az országot a haladás ösvényéről és a nemzetek, mely szük anyagi viszonyok közt nevelkedett, a szellemi fejlődés ama magasabb fokát nem érheti el, a melyet a szerencsésebb gazdasági viszonyok közt elő nemzetek elfoglálnak. Franciaország minden könnyűvértésű és kicsapongása daczára is előjár a népeknek a tudományos fölledezések terén. A komoly németet túlszámalyta és az ünnepélyes anglus is hátul hallag a pezsgő vért francia után. És ezt a szellemi fölényt a francia egyedgyedül szerencsés gazdasági viszonyainak köszönheti.

Boldog országban nemcsak a föld, hanem az ipar is kínos forrássá válik és e két tényező összértű kiaknázása az embereket gazdaggá, azaz függetlené, hatal-

massa és boldoggá teszi és módot nyújt a tehetségsőbbeknek egész lélekkel áldozni a tudománynak.

A nemzetek vagyona és értelmisége közt tehát kétségtelenül nagy összefüggés van és ennél fogva az, aki Magyarország gazdasági viszonyainak javításán fáradozik, nemzetének olyan szolgálatot tesz, melylyel szemben minden egyéb szolgálat háttérbe szorul.

A nemzete iránt érző politikus tehát nem tekintheti közömbösen a vetések állásáról megjelölt tudósításokat. Szeme örömtől sugárzik, ha jó híreket olvashat és viszont kinosan dobban meg a szíve az ellenkezőnek hallásánál.

Az idén bő termést várhatunk. Adja ég, hogy várakozásaink beteljesüljenek. De ha így is lesz, a jó termés fölötti örömről mégis zavarni fogja egy komor gondolat. Az, hogy Magyarország gazdasági élete pusztán csak a véletlentől függ. Hirtelen elmoshatja összes reményeinket egy jeges és elpusztíthatja létalapunkat, azért, mert Magyarországon mindent a gondviselésről várnak és nincs iparunk, mely bennünket az ég haragja ellen megvérdhetne.

NYILTTÉR*.)

**MATTONI-FELD
GIESSHÜBLER**
Legiszereltégek
SÁVANYU-KITTY

Hogy elterjedtege folyton arra indít egyeket, kik saját ásványi izelt értékeiről vajmi keveset tartanak magukra, az a zavarosabb sikert a közönség elcsúsztatásánál, a szavanyvíz királyának nevezett Giesshübli legittálhoz hasonló címekkel látják el. Habár Mattoni Henrik ur ilyenmódszereseket a törvénynyújtott minden eszközzel tiltó, mégis helyenként találjuk magunkat, az. közönséget ilyenmódszeresekkel (Giesshübli) izelt, valamint a gy. feljárók, miszerint a Giesshübli víznyelvére, valamint a dugaszba hegesztett é. z. k. k. M. Mattoni Giesshübli víznyelvére.

*.) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

NEUSTEIN-FELÉ
SZT. ERZSEBET vertisztító
LABDACSKOK.

Ezen labdacskok minden tekintetben hasonló praeparatmok elé helyezendők, mert mindennemű káros alkatrészekről mentek; a legnagyobb eredménnyel használják hasbetegségek-nél, mely vertisztító hatásnak nincs gyógyszer, mely könnyebben s a mellett teljesen ártalmatlanul.

hasrekedést,

a legtöbb betegség ezen bizonyos forrást eltávolítja. Czukoroztságnak miatt még kis gyermekek is szívesen veszik be. E labdacskoknak PITHA tanár, udvari tanácsos igen hízéggel bizonyítványt állított ki.

Egy doboz ára 15 labdacsesal, 15 kr., egy tokeres, ára 8 doboz, 120 labdacsesal 1 frt.

Figyelmeztetés! Oly doboz, melyen e cég név: APOTHEKE „zum heiligen Leopold“ nem áll, s mely hatulján védjegyünket nem viseli, az utánzat, melynek megvételétől a közönség figyelmeztetik.

Neustein-Feldéi Gyógyszerház

Jól megfigyelendő a doboz, hogy rozsz, hatástalan vagy éppen kártékony praeparatumot kapjon az ember. Kizárólag ERZSEBET labdacskok kérendők: ezek

használati utasítással s a fenti névaláirással vannak ellátva. Főraktár: **Bécs, NEUSTEIN FR.** gyógyszerháza „a szt. Lipóthoz“, a Planken és Spiegelgasse sarkán. — Kapható: Zomborban **Saly Antal**nál.

Csik József

észász. és királyi kizár. szabadalm.

első szerelmi portlandcement- és vízhatlan mészgyár **BECSINBAN.**

Központi iroda és raktár:

BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart 8. sz.

A t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földirtókások, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. érd. építő-közönség kényelmére Zomborban, **Heindlhofer Róbert** fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmány

Portland cement és vízhatlan mész folytonosan legjobb s egyenlő jó minőségben kapható.

Arjegyzékek s magyarázat kívánatra készséggel megküldtetik.

Páris 1867. Bronz-érem. Kecskemét 1872. Ezüst-érem. Újvidék 1875. Arany-érem. Szeged 1878. Erdem-érem. Triest 1883. Arany-érem.

A szépitőszerek legelőkeltebbje

Kada-féle folyékony naphtol-szappan és naphtol-crème,

mely mindenféle kiütés, májolt, szepő, somor, vörösség, bőrhámulás és bőrákta (mitesser) ellen fölművelhatlan és ártalmatlan szer. — Egy üveg szappan 87 kr. Egy üveg-szelence naphtol-crème 2 frt.

Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapesten, király-utca 12.

továbbá kapható a készítőnél, **KADA ISTVAN** gyógyszerésznél, Budapest, VII. ker. Rákospalota és minden nagyobb forgalmú gyógyszerháza és illatszertüzletben. — Zomborban kapható: Weidinger S. és Zs. uraknál.

Sarg gycerin különlegességei.

Mióta F. A. SARG és SARG KARL fel-találtak, azóta használják ő felségeik és az uralkodó haz összes tagjai. Ajánlva lett Liebig br, Hebra, Czelsi, Scherzer tanárok által, stb. Thomas bécsi és Meister müncheni udvari fogorvosok által stb.

Gycerin Szappan igazi, hamisítatlan papirban 60 kr. ezüstpapirban 65, deszkákban 3 drbként 90 kr. dobozokban 3 drb 60 kr.

Méz gycerin szappan skatulyában 3 drbként 60 kr. Folyékony gycerin szappan üvegben 65 kr. (a legjobb szer reszelő-kéz és folytos arzobár ellen) Gycerin ajak-crème üvegben 50 kr. Gycerblast (haj-növesztő szer, eltávolítja a tej korpat üvegben 1 frt. Toilette-Carból gycerin-szappan, csomagban 3 drb 1 frt 20 kr. —

Kalodont gycerin fog-crème 35 kr. (Rövid használat után nélkülözhetlen.

F. A. Sarg fia & Comp., es. és kir. udvari szállítók, Bécsben.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedésében és Galle E. gyógyszerházaiban.

ASOULAC-I APÁTSÁG (Francia-Ország)
Dom MAGUELONNE, prior
Főtisztelendő Benedek rendi atyái
FOGVIZE, FOGPORA és FOGPASTÁJA
2 ARANY ÉREM: Brüssel 1880, London 1884
A legmagasabb kitüntetésök
Feltalálattól **1373** ik évben **BOURSAUD PÉTER** prior által.

« A főtisztelendő benedekrendi atyák fogvize-
nének használata, naponként néhány osepvet
vibe véve, megakadályozza és gyógyítja a
fogak olvaságát melyeknek feltárat és
szilárdaságot kölcsönöz, a menyihen a foghúst
erősíti s teljesen egészségesé változtatja.
« Szolgálatot tesznek tehát olvasóknak,
midőn öket ezen régi és practicus köztimnyek-
re figyelmeztetik, melyek a legjobb gyógy-
sért és a fogtájás ellen egyedül óvszert képezik.»
A haz magajlaltott 1807 km. **SEGUIN** 106 & 108, rue Croit-de Seguy
Veszprémynt **BORDEAUX**

Kapható minden nagyobb illatszertüzletben, gyógyszerházaiban és gyógyfő kereskedésben.

Az évi elszállítás 2.000.000 palack k.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.
Hazánk legkedveltebb
savanyúvize
FORRÁS
ÁGNES
A MOHAI

Mindenki tisztelt fogorvosaink, kik ezen savanyvizet akár bor-
szappant is használnak, az a legújabb tudomány-
ságot tisztán tisztán az
valóval előzetesen
használnak, kártya azt
rovaditva

Az Agnes néven kizárólag
forrás néven kizárólag
tutt. A nagyérdemű
közönségnek ásványvíz-
szertől szertől jömlend-
tában ajánlva, marud-
tunk teljes tisztosítást
az **ÁGNES FORRÁS**
kutkkelölve Mohán.

Állván a hely- és kül-
föld számos orvosi te-
kinetivel által főleg a
teljesít-, emésztési-
büny-, húgy- és
táplálékhiányban
gyógyítja a kórház-
gyógyít, és a kő-
enyelvények, és hogy
használatú a nagy
szoros bajjal, egy-
töltségek, és a
vagy kórház- és fo-
közze az időszerűs-
terekenysége. (az ideg-
személy tartalmú foly-
személy dltto savany-
szertől tisztosítást
szertől tisztosítást
szertől tisztosítást
szertől tisztosítást

Mindenki tisztelt fogorvosaink, kik ezen savanyvizet akár bor-
szappant is használnak, az a legújabb tudomány-
ságot tisztán tisztán az
valóval előzetesen
használnak, kártya azt
rovaditva

Friss feltésben az ország minden gyógyszerházaiban, kizárólag
vendéglőjében kapható — Országos főraktár:
EDES-KUTY L., (Bécs, és kir. udvari ásvány-
víz-szállító) — Budapest, Erzsébet-ter S. sz. utca.

ÉDES-KUTY L., főudapest, Erzsébet-ter S. sz. utca.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend

Kitűnő szolgálatot tesz az emésztési zavarkönd.

vegyelmezve dr. LÉNGYEL BÉLA egyetemi tanár ur által.
A forrásból jörszel főleg az asztali italok szolgálat.

Megérkezett!!

az ásványvizek királya

A BORSZÉKI viz

friss feltésben folyton kapható, minden fűszerkereskedésben és mint „borszéki fröcs“ az összes vendéglőkben.

4-10

A legjobb és legolcsóbb ásványvíz

HAZÁNK VIZE.

Kellemes üdítő ital.

Főraktár: **Zomborban** Weidinger S. és Zs. ezügnél.